1853. N°. 48

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 22 APRIL.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

ZEG

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 21 April.

Wij laten hier uit de *Staats-Cour.* van gisteren volgen, het besluit van Z. M. den Koning van den 19den dezer, dien avond na de uitgave van ons vorig nommer als Telegraphisch berigt medegedeeld, waarbij toen de benoeming van Ministers voor de Eerediensten ons nog niet was opgegeven.

Het heeft den Koning behaagd bij besluit van den 19den dezer, n°. 99:

1°. Aan te nemen het verzoek om eervol ontslag, aangeboden bij adres van den 16den dezer, door de Heeren: Mr. J. R. Thorbecke, als Minister van Binnenlandsche Zaken; Mr. P. P. van Bosse, als Minister van Financien, tevens belast met het bestuur van het Departement voor de Zaken van de Hervormde en andere Eerediensten; Mr. M. P. H. Strens, als Minister van Justitie, tevens belast met het bestuur van het Departement voor de Zaken van de Roomsch-Katholieke Eeredienst, en Mr. J. P. P. Baron van Zuylen van Nyevelt, als Minister van Buitenlandsche Zaken, met dankbetuiging voor de gewigtige in die betrekking bewezen diensten, en met vrijlating om zich nader, ter bekoming van wettelijk pensioen, tot Z. M. te wenden.

2°. Voorloopig aan te houden het verzoek om eervol ontslag, bij hetzelfde adres aangeboden door de Heeren: C. F. Pahud, als Minister van Koloniën; den Schout-bij-Nacht J. Enslie, als Minister van Marine, en den Generaal-Majoor H. F. C. Baron Forstner van Dambenoy, als Minister van Oorlog.

Bij een besluit van dezelfde dagteekening, n°. 100, heeft de Koning goedgevonden:

1°. Te benoemen: Tot Minister van Buitenlandsche Zaken, den Minister van Staat Mr. F. A. van Hall, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; tot Minister van Justitie, Mr. D. Donker Curtius; tot Minister van Binnenlandsche Zaken, Mr. G. C. J. van Reenen, Burgemeester van Amsterdam; tot Minister van Financiën, E. C. U. van Doorn, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; tot Minister voor de Zaken van de Roomsch-Katholieke Eeredienst, Mr. L. A. Lightenvelt.

2°. Te bepalen, dat de Minister van Financiën tevens voorloopig zal belast zijn met het bestuur van het Departement voor de Zaken van de Hervormde en andere Eerediensten.

— De *Amst. Cour.* van heden zegt, dat de verandering van Ministerie stof zal geven tot velerlei beschouwingen. Dat dit waar is, bewijzen de volgende regels, getrokken uit de beschouwingen die zoo in de *Amst.* als in de *N. R. Cour.* voorkomen.

Amsterdamsche Courant.

De Minister Thorbecke is opgetreden terwijl een groot deel der bevolking een bijna onbepaald vertrouwen in zijn persoon stelde, en van hem de overtuiging koesterde, dat hij de plaatselijke en provinciale vrijheid, in overeenstemming met zijne vroegere gevoelens zou handhaven, en het tegendeel is geschied. Tegen den geest der Grondwet zijn de plaatselijke vrijheden en regten waarop de Nederl. natie zooveel prijs stelde, beperkt, en eindelijk heeft het stelsel van den Minister, bij ruime ondersteuning in de Staten-Generaal, zich al meer en meer ontwikkeld tot een ministerieel absolutisme.

N. Rott. Courant.

Arm vaderland! Rust en bloei heerschten overal, onder de heerschappij van een regtvaardig en goed bestuur. De coteriegeest vond zijnen breidel in eene opregte handhaving van grondwettige beginselen. Het algemeen belang en de welvaart was de regel, waarop geene uitzondering werd geduld. De reactie, die elders zoo vele verwoestingen aanrigtte, en het vertrouwen uit de gemoederen verbande, vond hier een onverzettelijken tegenstand in de onkrenkbare trouw aan de bezworene bepalingen der Grondwet. Binnenslands zoowel als buitenslands, was het Ministerie een waarborg van rust, vrede en eensgezindheid. Plotseling is die waarborg verdwenen. Wij zijn in eens geworpen in eene onbekende zee, waarin wij zonder compas zeilen.

Het *Handelsbl.* zegt: »Wij achten de aftreding van het Ministerie Thorbecke eene nationale ramp, in verband met hare oorzaak, en duchten daarvan betreurenswaardige gevolgen.

Het lust ons thans niet, de toekomst vooruitloopende, in verdere beschouwingen te treden. Alleen waarschuwen wij onze medeburgers ernstig nu toch de godsdienstige geschillen te laten rusten."

— De Heer Ch. Rochussen te Amsterdam is door den Raad der Britsche Akademie van Wetenschappen, Kunsten en Nijverheid tot honorair lid benoemd.

— In de steden Holland en Wilson, nabij de Hollandsche kolonie Shebeygan in Amerika, is door een 25-tal Hollanders eene nieuwe kerkelijke gemeente gesticht.

— Thans leest men in de *Haarl. Cour.*, omtrent een' man die van zelf in brand zou gevlogen zijn (zie ons vorig nommer) het volgende: Dezer dagen is te Haarlem, in eene woning op het Geldelooze-pad, een man zoodanig door het verbranden zijner kleederen aan het bovenlijf gewond, dat hij spoedig aan de gevolgen daarvan is bezweken. Zijne vrouw, die, weinige dagen te voren was verlost en te bedde lag, is op het hooren van eenig gekerm van haren man, wakker geworden, en heeft, terwijl het vertrek vol rook was, hem gezien, zittende aan de tafel en met een gedeelte zijner kleederen, geheel in gloed, doch zonder vlam. Die gloed is dadelijk door haar met water gebluscht, doch de brand had op het ligchaam reeds zoodanige verwoesting aangerigt, dat de lijder kort daarop is overleden. Omtrent de oorzaken van dit verschijnsel verkeert men geheel en al in 't onzekere, want in het vertrek was geen ander vuur, dan eene brandende kaars, welke op een tamelijken afstand stond van den overledene, en aan gevolgen van onmatigheid schijnt niet te kunnen worden gedacht.

— De *Amst. Courant* bevat het volgende uit eenen bijzonderen brief uit Batavia: De zending van eenen Gouvernements-Commissaris naar Borneo, reeds bij de vorige mail-gelegenheid medegedeeld, is niet het eenige gevolg der nieuwe verwikkelingen op gemeld eiland; maar er worden ook troepen te Batavia in gereedheid gebragt om derwaarts overgevoerd te worden.

De Gouv.-Generaal houdt zich ernstig bezig met eene nieuwe regeling der financiële aangelegenheden van Indië. Nieuwe reglementen schijnen daartoe bereids ontworpen, en zullen wel spoedig aan het opperbestuur worden aangeboden.

— Volgens het programma van het achtste Landhuishoudkundig Congres, te Alkmaar, zijn de werkzaamheden hoofdzakelijk aldus geregeld: Dingsdag 21 Junij, 's namiddags te 6 ure, eerste Vergadering. Woensdag te 11 ure opening van het Congres in de Kapelkerk, Donderdag en Vrijdag, 's voormiddags te 9 ure, vergadering der Afdeelingen en Vrijdag te 10½ ure, vergadering van het Congres, Zaturdag 's voormiddags te 10 ure, vergadering der Afdeelingen; te 12 ure, vergadering van het Congres; sluiting.

Orde der werkzaamheden. I. Mededeeling van ingekomen stukken. II. Rapporten en mededeelingen, naar aanleiding van het bepaalde op vorige Congressen. III. Bepaling van de plaats waar, en den tijd waarop het volgend Congres zal worden gehouden. IV. Verzoek aan hen, die in de volgende vergadering iets wenschen voor te stellen, om het onderwerp daarvan, den dag te voren aan den Secretaris op te geven. V. Berigten omtrent: *a* den toestand der veldgewassen, *b* buitengewone verschijnselen te dien aanzien, *c* buitengewone verschijnselen nopens den staat van de veeteelt, *d* de zuivelbereiding en het kaasgemaak. VI. Mededeelingen omtrent den uitslag der werkzaamheden in de Afdeelingen. VII. Benoeming der leden van het bestuur voor het IXde Congres. VIII. Voorstellen van het bestuur en nieuwe punten van behandeling. IX. Sluiting van het Congres.

Uit aanmerking der veelvuldige werkzaamheden, blijft ook dit bestuur herinneren aan het vroeger bepaalde om geene uitvoerige rapporten te lezen, maar die, ter inzage en ter opneming in het verslag over te leggen, en slechts den zakelijken inhoud en de slotsom voor te dragen. Voor iedere Afdeelings-vergadering zal een doelmatig ingerigt lokaal gereed zijn.

Bij de eerste Afdeeling zijn de punten van behandeling, de volgende: 1. Akkerbouw, bevattende 34 vragen. 2. Veeteelt, Dierkunde en Zuivelbereiding, bevattende 20 vragen. Bij de tweede Afdeeling zijn de punten van behandeling, Houtteelt en Tuinbouw, bevattende 10 vragen en bij de derde Afdeeling zijn de punten van behandeling, Land- en Staathuishoudkunde, bevattende 14 vragen.

Voorts zal er Dingsdag 21 Junij, 's namiddags 5 ure, receptie zijn van de leden door het bestuur, in de Schouwburgzaal, waarna de gelegenheid zal worden gegeven aan de Afdeelingen, om zich te organiseren en aan de Commissiën, om werkzaam te zijn. Woensdag des namiddags te 6 ure voor leden buiten de provincie, bezigtiging van eene kaasmakerij in eene huismanswoning nabij de stad; — 's avonds te 7 ure Concert in het lokaal van J. W. Bok, bij den Stadshout, door het stedelijk bestuur, de leden van het Congres

aangeboden; — ten zelfden ure eene voorstelling van de Rederijkerskamer in den Schouwburg. Donderdag des namiddags te 1 ure Harddraverij om een fraai bewerkt stuk zilver, ter waarde van *f* 300, en eene premie, beiden door het stedelijk bestuur uitgeloofd; — 's avonds te 7 ure Vocaal Concert, van de Alkmaarsche Liedertafel. Muziek in den Stadshout en illuminatie. Vrijdag 's namiddags te 2 ure, Orgel-Concert in de Groote of S^{t}. Laurenskerk; te 5 ure, Diner voor de leden van het Congres. — In den Hout Volksvermaken. — 's Avonds te 10 ure, Vuurwerk op het Eiland aan het Groot Noord-Hollandsche Kanaal over het Accijns. Zaturdag sluiting.

De Tentoonstelling van Landbouwgewassen, Tuinvruchten, Bloemgewassen, Vee, Zuivelbereiding en Werktuigen van Landbouw, van de Afdeeling Alkmaar der Hollandsche Maatschappij van Landbouw, benevens eene afzonderlijke Tentoonstelling van voorwerpen van Fabriek- en Handwerknijverheid, te Alkmaar vervaardigd, van de aldaar gevestigde Afdeeling der Vereeniging ter bevordering van Fabriek- en Handwerknijverheid in Nederland, zijn op Dingsdag 24 Junij en de volgende dagen van het Congres geopend, van 's voormiddags 10 tot 's namiddags 6 ure.

De leden van het Congres hebben, op vertoon van het Bewijs van Lidmaatschap, den vrijen toegang tot al het gemelde, dat *Twee Gulden* kost.

☞ Degenen die wenschen deel te nemen, worden verzocht schriftelijke opgave te doen aan het Bureau dezer Courant.

's GRAVENHAGE, 20 April.

Z. M. heeft bij besluit van den 16^{den} eervol ontslag verleend aan P. Verdam, als Burgemeester van Monnikkendam, en benoemd tot Burgemeesters: C. J. de Bruyn Kops, te Haarlem. Jh^{r}. M^{r}. P. van Akerlaken, te Hoorn, M^{r}. H. A. van Bleiswijk, te Enkhuizen, M^{r}. J. W. Heydanus, te Weesp en F. Nooy, te Monnikkendam.

— Bij besluit van den 17^{den} dezer, heeft Z. M. tot Schoolopziener in het tiende schooldistrict van Gelderland, ter vervanging van den Heer E. L. Baron van Voorst tot Voorst, op zijn verzoek eervol ontslagen, benoemd den Heer M^{r}. W. J. Triebels, Advocaat en Regter-Plaatsvervanger bij de Arrond. Regtbank te Nijmegen.

— Bij Z. M. besluit van den 13^{den} worden de navolgende Adelborsten der 1ste klasse, met ingang van den 1sten Mei aanstaande, naar ouderdom van rang, bevorderd tot Luitenants ter zee van de 2de klasse: A. L. J. Beyerinck, E. D. E. van den Bossche, J. C. A. van Asperen, J. B. A. de Jong, E. Adema, E. F^{or} Hänel von Cronenthall, J. A. E. Dinaux, A. F. R. E. Baron van Haersolte van den Doorn, F. A. Hennige, Jh^{r}. T. L. Brantsen, J. W. F. Frucht, E. J. van der Sleyden, W. F. Meyen, J. J. de Hart, Jh^{r}. F. L. F. K. van Pestel, J. Tromp en J. Scheurleer.

— Z. M. heeft vóór zijn vertrek uit Amsterdam *f* 2,000 gegeven, ten behoeve van de algemeene armen aldaar.

— Eergisteren avond en gisteren bij dag zijn er bij den Koning drukke conferentien gehouden, waaraan HH. KK. HH. Prins Frederik en Prins Hendrik hebben deelgenomen. Gedurende den geheelen dag, waren er losse geruchten in omloop, dat er ministeriële veranderingen op handen waren. De Ministers moeten eerst in den laten namiddag kennis bekomen hebben, dat die geruchten zich hadden verwezenlijkt. De *Staats-Cour.* maakt een einde aan de onzekerheid.

— De nieuw benoemde Ministers hebben reeds heden in handen des Konings den eed op de Grondwet afgelegd.

— Men verzekert, dat de Ministers van Oorlog, van Marine en van Kolonien, de Heeren Forstner van Dambenoy, Enslie en Pahud, die voorloopig met hunne betrekkingen zijn bekleed gebleven, het voornemen hebben aan den dag gelegd, in het lot van hunne voormalige ambtgenooten te deelen en evenzeer af te treden, zoodra hunne opvolgers zullen zijn benoemd. Reeds moeten sommigen voor het departement van kolonien gepolsd zijn.

— Heden namiddag ten drie ure heeft het nieuw Ministerie voor het eerst eene vergadering gehouden, die zeer lang geduurd heeft.

— Al de afgetreden Ministers hebben heden namiddag hunne portefeuilles aan hunne opvolgers overgegeven. Ten twee ure geschiedde dit bij het Ministerie van Binnenl. Zaken, bij welke gelegenheid de Heer Thorbecke, aftredend Minister, aan zijnen opvolger, den Heer van Rheenen, ten zeerste aanbeval het uitmuntend corps ambtenaren, waarvan hij thans afscheid nam.

— De Commissarissen des Konings Jh^{r}. M^{r}. J. E. van Panhuys en Jh^{r}. M^{r}. J. E. P. van Meeuwen zijn naar hunne provincien, Friesland en Limburg, wedergekeerd.

21 April.

Bij Koninklijk besluit van 20 dezer, gecontrasigneerd door den Minister van Binnenl. Zaken, is bepaald, dat de vergadering der Staten-Generaal, in eene vereenigde zitting, zal worden gesloten op heden des namiddags ten 2 ure, door eene Commissie, bestaande uit den Minister van Binnenl. Zaken en dien van Oorlog.

— Gisteren avond heeft er eene langdurige Kabinetsraad plaats gehad.

— Gisteren heeft de Koning ten gehoore toegelaten den Secretaris-Generaal bij het Dep. van Kolonien, den Heer Weddik.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 20 April.

Zijn ingekomen twee missives, van de Heeren van Hall en van Doorn, strekkende tot mededeeling, dat zij ophouden leden der Kamer te zijn. — Aangenomen voor kennisgeving.

Zijn ontvangen twee Koninklijke besluiten, van gisteren, gecontrasigneerd door den Heer Pahud, als tijdelijk Voorzitter van den Raad van Ministers, betrekkelijk het eervol ontslag en de benoeming der Ministers. — Aangenomen voor kennisgeving.

De Heer v. d. Linden, het woord gevraagd hebbende, zegt, dat de *Staats-Courant* van heden ter algemeene kennisse gebragt heeft een hoogst gewigtig feit, dat het, namelijk, den Koning behaagd heeft, van zijn grondwettig regt gebruik te maken, en het Ministerie te ontbinden. Dat Ministerie, zegt spreker, genoot bij een groot gedeelte der Natie een groot vertrouwen, en eene krachtige medewerking bij de beide Kamers. De beslissing dier ontbinding zal een diepen indruk in het land maken. Zoo ver den spr. bewust is, bestaat er geen feit, waaruit zou blijken, dat dit vertrouwen verbeurd is, of niet meer zou bestaan, met name niet in de laatste dagen, toen de overgroote meerderheid der vergadering verklaard heeft, dat zij genoegen nam met hetgeen door het Ministerie is gedaan. — Daar nog een der Ministers (die voor Oorlog) zich thans in de Kamer bevindt, vraagt spr. verlof, van Z. Exc. eenige mededeeling deswege te vragen. Het gevraagde verlof verleend zijnde, herhaalt de spreker zijne vraag.

De Minister van Oorlog verklaart te meer bereid te zijn, aan de gedane uitnoodiging te voldoen, vermits hij daartoe de goedkeuring erlangd heeft, zoo van den Koning, als van het tegenwoordige bestuur. Het zal tot dat einde voldoende zijn, mededeeling te geven van den brief, door het Ministerie aan den Koning geschreven, waarbij het zijn ontslag indiende, en van het daarop gegeven antwoord.

Deze stukken zijn van den volgenden inhoud:

»KOPIJ. »'s GRAVENHAGE, *den* 17^{den} *April* 1853.

»Bij den toenemenden aandrang van adressen, betreffende een bisschoppelijk bestuur over de Roomsch-Katholijke Kerk hier te lande, had de Raad van Ministers, onder dagteekening van den 13^{den} April jl., de eer, aan Uwe Majesteit een ontwerp van beschikking voor te stellen. Het scheen in deze, aan zoo velerlei miskenning onderworpene, zaak, noodig de regtvaardigheid van de door het Gouvernement betrachte handelwijs te doen gevoelen; de regeling zelve en den vorm harer invoering, als buiten het bereik des Gouvernements geplaatst, niet met zijne taak te laten verwarren; te wijzen op den waarborg, dien ieder tegen wezenlijke krenking bij Uwe Majesteit vindt; en van Harentwege tot verdraagzaamheid en kalmte te stemmen.

»Volgens de berigten heeft het antwoord, dat Uwe Majesteit op de publieke audientie te Amsterdam gaf, eenen gansch anderen indruk gemaakt. Men meent van Uwe Majesteit te hebben verstaan, dat Hoogstdezelve zich, tegen Haren zin, door de Grondwet gebonden achtte; dat Uwe Majesteit *door* het ontvangen *beklag* over hetgeen *volgens* die Grondwet gebeurd is, den band tusschen het Huis van Oranje en Nederland nog versterkt rekende.

»Men gelooft natuurlijk tusschen die toespraak en de houding van Hoogstdeszelfs Ministers een strijd te ontdekken, die als tegenwerking wordt uitgelegd.

»Zoo iets, Sire! mag, zelfs in schijn, niet bestaan: het minst ten aanzien eener aangelegenheid, waarin alle klassen des Volks levendig, ja hartstogtelijk belang stellen. Niemand moet kunnen gelooven, dat hij in het Hoofd der Regering tegen de Regering steun vindt. Ware het anders, de kracht der Koninklijke Regering ware gebroken; de beweging der gemoederen zou niet ophouden, maar voortduren, of telkens op nieuw kunnen worden gewekt; onrust en tweedragt zouden gewonnen spel hebben.

»Wij komen U, Sire, in het belang van het Land en van het Koningschap, met eerbiedigen ernst vragen, dat het Uwen Majesteit behage, aan een ondragelijken toestand een einde te maken.

»Eéne waarheid wordt algemeen erkend: de Koning, die met Zijne Ministers niet overeenstemt, moet Zijn Ministerie veranderen.

»Wij brengen gezamenlijk het verzoek voor den Troon, dat Uwe Majesteit goedvinde hiertoe te besluiten; *of* allen twijfel en misverstand, op de meest uitdrukkelijke wijs, door eene ronde, openbare verklaring weg te nemen.

»De Grondwet verleent, naar onze overtuiging, zeer te regt, kerkelijke vrijheid en gelijkheid van bescherming. Wij hebben aan de grondwettige vrijheid haren loop gelaten. Mogt Uwe Majesteit met de Grondwet of met ons stelsel van bestuur niet tevreden zijn, Uwe Majesteit gelieve ons te ontheffen.

»Dat, bij den ontvangen indruk, eene onverwijlde beslissing noodzakelijk is, behoeven wij naauwelijks onder de aandacht van Uwe Majesteit te brengen.

»(*Geteekend*). CH. F. PAHUD.
»THORBECKE.
»VAN BOSSE.
»ENSLIE.
»FORSTNER VAN DAMBENOY.
»STRENS.
»VAN ZUYLEN VAN NYEVELT."

»KOPIJ. »'s GRAVENHAGE, *den* 19^{den} *April* 1853.

»De Koning heeft ontvangen het adres van de Heeren Ministers van den 16^{den} April jl.

»Bij dat adres wordt erkend, dat de Koning, met Zijne Ministers niet overeenstemmende, Zijn Ministerie moet veranderen.

»Zijne Majesteit heeft mij opgedragen, in antwoord daarop te kennen te geven, gelijk ik de eer heb te doen bij deze, dat Zijne Majesteit vermeent het oogenblik gekomen te zijn om in eene verandering van het Ministerie te voorzien.

»*De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,*
(*Geteekend*) A. G. A. VAN RAPPARD."

De Heer van der Linden stelt voor, den Minister voorloopig voor de gedane mededeeling te bedanken, en de beide stukken te doen drukken en ronddeelen.

De Heer Gevers van Endegeest merkt aan, zoo even door het lid uit Gouda

te hebben hooren zeggen, dat het laatste *votum* der Kamer inhield eene goedkeuring der handelingen van het Ministerie. Spr. moet verklaren, dit voor zich niet aan te nemen. Bij de gemotiveerde orde was gezegd, dat de Kamer, gehoord hebbende, dat omtrent de kerkelijke aangelegenheden der R. K. hier te lande, krachtige vertoogen aan het Hof van Rome *zijn* of *zullen worden* gedaan, verklaart over te gaan tot de orde van den dag. Daarin ligt opgesloten, dat men verwachtte, dat vertoogen zullen worden ingediend, en dat men dit beaamde. Maar als men dit doet, dan erkent men daarom niet, dat men de handelingen der Regering goedkeurt. Spr. althans heeft aan dat *votum* zoodanige beteekenis niet gehecht.

Niemand meer het woord vragende, worden de beraadslagingen gesloten, en het voorstel van den Heer van der Linden, aangenomen.

De Commissie van Rapporteurs is gereed met haar algemeen verslag over het ontwerp van wet, tot uitvoering van art. 187 der Grondwet, betrekkelijk de inkwartieringen. — Drukken en ronddeelen, terwijl de beraadslagingen aan de orde worden gesteld tegen aanst. Maandag, des morgens ten 11 ure.

De zitting is daarna opgeheven.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 20 April.

In deze zitting is, behalve een groot aantal stukken van verschillende Ministers, ingekomen eene missive van den Heer van Royen, waarbij hij, mededeelende zijne benoeming tot Commissaris des Konings in de provincie Groningen, zijn ontslag neemt als lid der Kamer, onder dankbetuiging voor de welwillendheid, hem steeds van zijne medeleden te beurt gevallen. — Voor kennisgeving aangenomen.

Voorts zijn ingekomen de geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid der Kamer, den Heer de Vos van Steenwijk, die na onderzoek daarvan, zitting neemt.

Nog zijn ingekomen de Koninklijke besluiten betreffende het eervol ontslag van 4 Ministers en hunne vervanging. — Voor kennisgeving aangenomen.

Nadat de Voorzitter mededeeling had gedaan van ingekomene ontwerpen van wet, adressen en boekwerken, heeft de Heer van Dam van Isselt het woord over de zaak wegens de invoering der Bisschoppelijke hierarchie hier te lande, en deed hij in het breede het gewigt dezer zaak uitkomen. Uit hoofde der afwezigheid van eenig Minister, heeft hij vervolgens voorgesteld, den Voorzitter te magtigen, de Regering, namens de Kamer, uit te noodigen, de over de zaak betrekkelijke stukken over te leggen, om te kunnen beoordeelen, wat der vergadering te doen staat in het belang der eensgezindheid en van orde en rust in den lande. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

De vergadering gaat vervolgens over tot het trekken der afdeelingen, en benoemen der Voorzitters en Ondervoorzitters.

Daarna wordt de zitting opgeheven.

STATEN-GENERAAL.

Vereenigde Zitting der beide Kamers, van Donderdag, 21 *April.*

Voorzitter Mr. J. A. PHILIPSE.

De Voorzitter, de vergadering ten 2 ure geopend hebbende, laat door den Griffier voorlezing doen van het Kon. besl., dat aanleiding heeft gegeven tot deze vereenigde zitting, houdende dat besluit dat Z. M. goedgevonden heeft de tegenwoordige zitting der Kamers te doen sluiten, en wel namens Z. M. door eene Commissie, bestaande uit de Heeren Ministers van Binnenl. Zaken en van Oorlog.

De Voorzitter benoemt eene Commissie van 8 leden, om de Heeren Ministers in- en uitgeleide te doen. De Commissie bestaat uit de Heeren: de Lidth de Jeude, van Heiden Reinestein, van Sasse van Ysselt, Dommer van Poldersveldt, van Swinderen, Godefroi, de Villers de Pité en Poortman.

De Ministers de zaal binnengeleid zijnde, plaatsten zich voor den Troon, en zegt Z. Exc. de Minister van Binnenl. Zaken nagenoeg het volgende:

»MIJNE HEEREN!

»De Koning is van oordeel, dat in de tegenwoordige omstandigheden het belang van het Rijk niet vordert, de vergadering van de beide Kamers langer bijeen te houden.

»Zonder te treden in eene vermelding der werkzaamheden, die U gedurende de zitting hebben bezig gehouden, is mij de aangename taak opgedragen, U namens den Koning dank te zeggen voor hetgeen door U is verrigt tot welzijn van den Staat.

»In naam des Konings, verklaar ik de vergadering der Staten-Generaal te zijn gesloten."

De Ministers worden hierop door de Commissie uitgeleide gedaan en de vergadering gaat uiteen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 20 April.

Bij de begrooting heden in het Lagerhuis ingediend, wordt voorgesteld eene vermindering der lasten op de scheepvaart, van het zegel op de advertentiën, de geheele afschaffing van den accijns op de zeep en van het zegel der bijvoegsels van dagbladen. Tot dekking der daardoor te ontstane tekorten, wordt voorgesteld de belasting op de inkomsten voor nog 7 jaren te vernieuwen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 April.

Bij een Keizerlijk besluit is de som, welke jaarlijks betaald moet worden voor in de Lycea geplaatste kweekelingen, vrij aanmerkelijk gewijzigd. De prijs, welke betaald moet worden voor kweekelingen, zoowel voor de kost- als daglеerlingen, wordt inmiddels, op last des Keizers, aanmerkelijk verhoogd, vooral voor de laatsten. Tot dus ver werden hiervoor vaste jaargelden van 100 fr. en 50 fr. betaald. Thans 180 fr. en voor de hoogere klassen 375 fr.

De Minister van Onderwijs voert in de motivering van dat besluit aan, dat deze verhooging kan worden gevorderd, omdat, ten gevolge van het vermeerderd vertier, de welstand niet weinig is toegenomen.

De geest en de strekking van het besluit worden zeer verschillend beoordeeld, die het toejuichen, beweren dat het gevolg daarvan kan zijn het verminderen van het aantal jongelieden, die zich met de beoefening van de letterkunde bezighouden en naderhand eene administratieve betrekking bekomen, en verder het brengen van eene meer wenschelijke gelijkheid tusschen het staats-onderwijs en dat, 't welk door bijzondere personen wordt gegeven, waartoe de Regering het hare zou hebben willen bijdragen ter vermindering van het aantal kweekelingen der Lycea, en het noodzaken der ouders, om hunne zonen te plaatsen in bijzondere inrigtingen van onderwijs, hetzij industrie- en handels-scholen, hetzij de zoodanige, waar bepaalde beroepen worden aangeleerd.

De tegenstanders beweren, dat uit den maatregel op nieuw blijkt, dat de bewindslieden indedaad niets anders dan werktuigen zijn in handen der clericale partij, en deze laatste met groote scherpzinnigheid gebruik weet te maken van de omstandigheden. Van die zijde wordt aangevoerd, dat het verslag van den Minister van Onderwijs vele onnaauwkeurigheden bevat en het onder anderen eene ongerijmdheid is om officiëel te beweren, dat kinderen van 12 of 14 jaren, na de taalkunde te hebben beoefend, geschikt zouden zijn om met het oordeel des onderscheids, eene keuze te doen omtrent hun volgenden werkkring. Het eigenlijke doel en noodwendige gevolg van den maatregel zou, naar men van dien kant volhoudt, geene andere zijn dan de vermindering van het aantal kweekelingen in de Lycea en de vermeerdering van het getal jongelieden, die hunne vorming erlangen in de inrigtingen van onderwijs, welke onder het toezigt der geestelijkheid staan en waarvoor in het algemeen zeer lage jaargelden worden gevorderd.

— De Keizer heeft aan zijnen Gezant in Oostenrijk den last opgedragen, om van die Regering het stoffelijk overschot op te eischen van den Hertog van Reichstadt, den eenigen zoon van Napoleon I.

— De Minister van Rijkspolicie heeft eene commissie benoemd om te onderzoeken in hoeverre de herstelling der broederschappen en gilden van handwerkslieden tot bevordering hunner stoffelijke en zedelijke belangen raadzaam zou zijn.

SPANJE.

MADRID, 16 April.

De nieuw benoemde Minister Ayllon, bevindt zich nog als Gezant te Weenen.

— Sedert den 8sten, toen de zittingen der Cortes geschorst werden, werd de afzetting der ambtenaren die in den Senaat tegen het Ministerie gestemd hadden, doorgezet en, daar de Heer Vahey liever aftreden dan daartoe medewerken wilde, voltrokken door den Heer Llorente, als tijdelijk belast met het Departement van Justitie. Zoo werd ook de Heer Arrazola, de Voorzitter van het Hooggeregtshof, afgezet.

Deze maatregel bragt geheel Madrid in spanning en onrust; allerwege bespeurde men leedwezen en bezorgdheid, terwijl de Heeren Vahey en Arrazola vele blijken van achting en deelneming ontvingen. Hierbij was echter geen de minste gedachte te bemerken om aan het gezag der Kroon of aan den algemeenen eerbied der Spaansche natie voor Koningin Isabella te kort te doen; integendeel de geheele houding der bevolking getuigde van kalmte en van gehechtheid aan de Koningin, en dit moet grooten invloed op de jongste besluiten der Kroon hebben gehad.

Terwijl de Heer Llorente de regterlijke ambtenaren afzette, verkreeg de President-Minister, de Generaal Roncali, de goedkeuring der Koningin op een besluit, waarbij de zitting der Cortes van 1853 werd gesloten, en had hij op last der Koningin de zamenstelling van een nieuw bewind tot stand gebragt; reeds waren de nieuwe Ministers bijeengekomen om den eed af te leggen, toen de Generaal Roncali aanzegging ontving dat de Koningin van plan veranderd was en aan den Generaal Bersundi de zamenstelling van een kabinet opgedragen had. Het schijnt dat H. M. vernomen had, welken ongunstigen indruk de laatste maatregelen van het Ministerie gemaakt hadden, en hierdoor tot andere inzigten gebragt is; zij heeft, naar men zegt, wederstand geboden aan den invloed van al de personen die haar drongen op het ingeslagen gevaarlijke pad voort te gaan, en beter dan dezen de behoeften der Spaansche natie en de belangen harer Kroon begrijpende, besloot zij niet langer van de dienst van den Generaal Roncali gebruik te maken. De Generaal Bersundi zou, volgens het *Journal des Débats*, na den hem door de Koningin gegeven last aanvaard te hebben, een onderhoud gehad hebben met eenige van de aanzienlijkste leden der gematigde oppositie, en zijn wensch zou zijn, de oude Koningsgezinde en Constitutionele meerderheid te herstellen.

Men vermoedde, dat het besluit van den 9den dezer, waarbij de Heer Arrazola is afgezet, zou worden ingetrokken.

PRUISSEN.

BERLIJN, 19 April.

De aanwending van gaz tot het koken en verwarmen in de woningen wordt al meer in praktijk gebragt. De Heer Elsner, Ingenieur alhier, die zich bepaald met dezen tak van nijverheid bezig houdt, door het maken van ovens en kookhaarden die door gaz worden verwarmd, heeft thans ook uitgedacht door gaz, metalen te gloeijen en te smelten; tevens heeft hij door middel

van een blaasbalg het gas tot smidsvuur geschikt gemaakt. Daar op deze wijze, om het gas als brandstof te bezigen, slechts kan worden aangewend in steden, alwaar gas-fabrieken zijn, zoo heeft hij, om in dit bezwaar te voorzien, eenen toestel vervaardigd, waardoor het, op welke plaats ook, mogelijk wordt het gas zelf te bereiden. De Koning heeft hem daarvoor octrooi verleend.

Uit Maagdenburg wordt van den 15den gemeld, dat de policie daar en te Halle, in alle boekwinkels het werk van G. A. Wislicenus in beslag had genomen, getiteld: *De Bijbel in het licht der beschaving van onzen tijd.* De 5de aflevering was reeds in druk verschenen.

VEREENIGDE STATEN.

De Heer Dr. Kane zal eene nieuwe ontdekkingsreis naar de Pool-zeeën ondernemen. Tegen het midden dezer maand zou hij aan boord der *Advance* vertrekken en een klein vaartuig medenemen, dat uit elkander genomen is, doch waarvan de verschillende gedeelten gemakkelijk weder in elkander gezet kunnen worden. Nog neemt hij 5 sloepen en 2 cano's van gutta-percha mede, welke ook als sleden kunnen dienen. Aan de noordkust van Groenland zal hij 40 honden inschepen, om de sleden te trekken. Drie uitstekende geleerden maken het personeel dezer expeditie uit; Dr. Kane zal aan de wetenschappelijke werkzaamheden zijner medgezellen deel nemen. De equipagie bestaat overigens uit 11 uitgelezen mannen; ieder zal met eene karabijn gewapend en van een' grooten voorraad kruid en lood voorzien zijn, om, des noods, voor zijn onderhoud door middel der jagt te kunnen zorgen. De Regering heeft den Bevelhebber doen uitnoodigen, bij zijne terugkomst een uitvoerig verslag dezer expeditie in te zenden. Dr. Kane heeft de vaste overtuiging, dat hij, zoo zijn schip niet verongelukt, den Noordpool zal bereiken; zijne zekerheid dienaangaande berust op waarnemingen, wier waarde hij in eene reeks van voorlezingen, te Washington door hem gehouden, heeft ontwikkeld en betoogd.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 14 tot en met den 20 April 1853.

BEVALLEN: A. C. de Groot, geb. Florisson, D. — F. M. J. de Does, geb. van Oerle, D. — P. J. Kindt, geb. Dutilh, D. — A. Buitendijk, geb. la Failje, Z. — H. P. Trel, geb. van Kleef, D. — J. Nieuwenburg, Z. — E. Lempers, geb. Blijswijk, D. — P. C. van der Laan, geb. Christiaanse, D. — C. van der Bijl, geb. Varkevisser, D. — A. van der Spree, geb. van der Lelie, D. — S. W. Starre, geb. Bekooy, Z. — M. Verbiest, geb. van der Linden, D. — J. M. Malhorius, geb. van Weerlee, Z. — A. van der Pol, geb. Beyeveld, D. — M. de Haas, geb. Straatman, Z. — A. Zwarts, geb. Bosmaar, D. — J. Starkenburg, geb. van den Boogaard, Z. — C. M. S. Zuur, geb. van Kesteren, D. — F. van Oosten, geb. van Rossom, Z. — M. C. L. Kramers, geb. van Wijk, D. — M. M. Grönloh, geb. Kettenes, Z. — A. G. van Nifterik, geb. van Donk, Z. — E. Dool, geb. Lagelie, Z. — G. M. Smits, geb. van der Reyden, D. — W. Driessen, geb. Huybers, D. — C. J. van den Berg, geb. Delfos, Z. — G. den Hoed, geb. van Tol, Z. — J. M. van de Couzijnen, geb. Verdonk, D. — S. E. Heykoop, geb. Cirjee, Z. — W. Grijskamp, geb. van Moerkerken, Z. — J. J. Tellingen, geb. van Latesteyn, Z. — W. M. van der Reyden, geb. Eede, D. — H. M. van As, wede van J. den Os, Z. — M. van Maris, geb. Versluys, D. — M. M. Jansen, geb. de Haas, Z. — M. Bogard, geb. van Maastricht, Z. — C. Landwehr, geb. Oudshoorn, Z.

GEHUWD: J. F. Kuypers, Jm. en M. C. Overdijk, Jd. — J. Plantfeber, Jm. en J. C. Planje, Jd. — C. Buys, Jm. en C. M. Krummelkamp, Jd. — P. van der Geest, Jm. en J. C. Bassers, Wede. — A. M. Valkensteijn, Jm. en J. Toman, Jd.

OVERLEDEN: J. S. Bänder, geb. van As, 88 j. — D. Lenzen, 57 j. — A. Leget, Z., 3 w. — P. van Rijzen, Z., 2 j. en 5 m. — B. Popee, 72 j. — M. Burg, 79 j. — P. M. Metscher, 84 j. — Hela Sommer, 85 j. — J. Kasteel, 73 j. — A. Colpa, geb. van Stekelenburg, 34 j. — J. Vlaanderen, geb. Wardenaar, 85 j. — N. Kok, Z., 4 m. — A. H. Lantinga, D., 2 j. en 6 m. — C. Draasel, Z., 2 j. — G. B. H. de Balbiaan, Z., 8 m. — J. Smagge, 84 j. — J. W. Jente, 21 j. — M. van der Does, D., 16 m. — M. Zwetsloot, geb. van der Pol, 56 j. — A. Valk, geb. Schuurmans, 72 j. — E. Kolpa, geb. Stijger, 85 j. — Magd. Jac. Dorsman, 58 j. — M. C. H. van der Velden, D., 4 m. — J. van Stralen, Z., 3 w. — H. de Brinker, 39 j. — Trijntje Bosman, 20 j. — G. Zwart, 43 j.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden van den Controleur der Directe Belastingen, alhier is ontvangen een Voljaars aanvullings Kohier voor de belasting op het Personeel, over het dienstjaar 1852 en 1853, op den 16den dezer executoir verklaard en op heden aan den Ontvanger verzonden.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN LIMBURG STIRUM.

LEYDEN, 20 April 1853. De Secretaris V. PUTTKAMMER.

De BURGEMEESTER VAN LEYDEN,

Gezien Art. 1 der Verordening op het losloopen van honden, door den Gemeenteraad den 23sten December 1852 vastgesteld en den 27sten Januarij 1853 gewijzigd;

Brengt ter kennis van de Ingezetenen dat de Kennisgeving van 28 Febr. dezes jaars, houdende bepaling, dat, tot nadere bekendmaking, geene honden anders, dan behoorlijk voorzien van een muilband, op straat mogen loopen, op heden is ingetrokken en buiten gevolg is gesteld.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

De Burgemeester voornoemd,
VAN LIMBURG STIRUM.

LEYDEN, 19 April 1853.

KERKNIEUWS.

Bij besluit van den 13den dezer, heeft Z. M. goedgekeurd het beroep van een Predikant, bij de Hervormde gemeente van Zuidwolde, classis Meppel, op G. Boon, Theol. Dr., Predikant te Medemblik.

LEYDEN, 19 April. De Kerkeraad der Remonstrantsch Gereformeerde gemeente alhier, heeft heden uit het gemaakte drietal Predikanten beroepen: Ds. J. H. Marmier, te Zevenhuizen en Bleiswijk.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:
E. J. SPEET,
van *Leyden*,
EN
E. SOEFERS.

GINNEKEN bij *Breda* 20 April 1853.

Heden overleed zacht en kalm, na eene ongesteldheid van twee dagen, onze hartelijk geliefde Vader en Behuwd-Vader, de Heer JAN SMAGGE, Wedr JACOBA VALK, in den ouderdom van ruim 84 jaren.

J. SMAGGE. — C. VAN VLIET.
P. VAN DUUREN. — A. J. SMAGGE.
A. DRIEST, Wede P. SMAGGE.

LEYDEN, 16 April 1853.

Voor de 220ste Staats-Loterij, waarvan de Trekking der *Eerste Klasse* op den 26sten dezer aanvangt, zijn nog te bekomen HEELE EN GEDEELTEN VAN KOOPLOTEN volgens Plan, ten Kantore van

LEYDEN, 21 April 1853. N. NATHANS.

Sedert geruimen tijd mijne Affaire niet hebbende kunnen uitoefenen doch door de zoo wel liefderijke als opofferende zorg van mijnen oudsten Broeder H. A. SPARENBERG, thans wederom in staat gesteld mijne Affaire te kunnen hervatten, zoo neem ik de vrijheid mij in de gunst en toegenegenheid van mijne geëerde Stadgenooten aan te bevelen, onder de verzekering dat de werkzaamheden waarmede men mij goedgunstig zou willen belasten, met de meeste juistheid en spoed zullen worden opgevolgd en ten uitvoer gebragt.

H. J. SPARENBERG, *Stucadoor*,
Haarlemmerstraat, nabij de Turfmarkt, Wijk VI. No. 371.

Vernissen, Gommen en Verfwaren enz., worden tegen inkoopsprijs à contant uitverkocht in de Vernisstokerij, *Spanjaardsbrug*, No. 126.

Bij de Boekhandelaars D. DU MORTIER EN ZOON alhier is ter perse, om eerstdaags aloun verkrijgbaar te worden gesteld:

AFSCHEIDSWOORD

AAN MIJNE GELIEFDE GEMEENTE TE LEYDEN,

Uitgesproken den 17den April 1853, door

C. W. VAN DER POT,

Predikant bij de Remonstrantsch-Gereformeerde Gemeente; beroepen naar Rotterdam.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 20 April.

			Laagst.koers.	Hoogst.koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2 1/2	pCt.	64 7/8	64 15/16	64 15/16
Dito Certificaten	» 3	»	76 15/16	76 1/2	76 15/16
Dito dito	» 4	»	95 1/2	95 5/8	95 1/2
Amortisatie Syndicaat	» 3 1/2	»	95 1/2	95 1/2	95 1/2
Handelmaatschappij	» 4 1/2	»	—	—	—
O. I. Leening	» 4	»	95 7/16	—	—
Dito Holl. Spoorweg	» 3	»	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4 1/2	»	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5	»	103 1/4	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» 5	»	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	108 1/2	108 5/8	108 1/2
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	107 3/4	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	97 1/2	—	—
Dito 1840	» 4	»	92 1/2	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	—	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	92	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	73 1/4	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	73 15/16	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	f	154 1/2	—	—
Dito Obligatiën	» 4	»	—	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1	pCt.	24 3/8	24 5/16	24 1/4
Dito Obligatiën	» 3	»	47 3/8	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	43 1/16	43 3/16	43 1/16
Bewijzen Coupons			7 1/16	7 1/8	7 3/16
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	81 7/16	81 9/16	—
Dito Nieuwe	» 5	»	93 5/8	93 3/4	—
Dito 1847	» 2 1/2	»	41 3/4	41 7/8	—
BELGIE, Banc.	» 2 1/2	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2 1/2	»	52 3/4	52 7/8	52 7/8
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5	»	99 1/2	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5	»	42 1/2	42 1/2	42 1/8
Dito dito	» 4	»	39 7/8	40	40 7/8
VENEZUELA,	» 3 1/2	»	—	—	—
MEXICO,	» 5	»	27 1/16	—	—
AMERIKA, Bankactiën			5 1/8	5 3/16	5 3/16

Grieken 7 1/16.

Braz. 1843, £ 100, 5 pCt. 100 1/4.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.

KORT VERSLAG

DER

ZITTING VAN DEN GEMEENTERAAD VAN LEYDEN.

(Behoorende bij de Leydsche Courant van 22 April 1853, N°. 48)

Zitting van 21 April.

Afwezig zijn de HH. Hartevelt, Cock, Adriaans, van Kaathoven, Taets van Amerongen en Olivier.

De Notulen der vorige Vergadering zijn gelezen en vastgesteld.

Vervolgens is door den Burgemeester mededeeling gedaan van *twee* dispositiën van Gedeputeerde Staten dezer Provincie, als: eene d. 5 April 1853 G. S. N°. 33, waarbij overeenkomstig het raadsbesluit van den 26sten der vorige maand, wordt goedgekeurd de af- en overschrijving op de dienst van 1852; — en eene d. 12 April jl. G. S. N°. 41, houdende goedkeuring der begrooting voor 1853.

Beiden aangenomen voor kennisgeving.

Daarna zijn door ZEd. overgelegd de volgende stukken sedert de laatste zitting ingekomen, als:

1°. Het rapport der Commissie voor de Verordeningen waartegen straf is bedreigd, omtrent de concept-verordening op de publieke vrouwen en bordeelen.

2°. Eene voordragt tot vervulling der bestaande vacature in het collegie van Vrouwen Regentessen van het Heilige Geest of Arme Wees- en Kinderhuis alhier.

Beide stukken in de Leeskamer neder te leggen.

3°. Staten van af- en overschrijving op de dienst van 1852 van de administratie der Euangelisch Luthersche Armen en Weezen.

Ten fine van berigt en raad in handen der Commissie van Finantie.

4°. Het verslag van Burgemeester en Wethouders, over den toestand der Gemeente a°. 1852.

Nederlegging in de Leeskamer, terwijl voorts Burgemeester en Wethouders worden gemagtigd hetzelve te doen drukken en aan de leden ronddeelen en tevens algemeen verkrijgbaar te stellen.

5°. Voorloopig rapport van Curatoren van het Gymnasium, betrekkelijk de missive van het raadslid Leembruggen.

6°. Voordragt ter vervulling der vacature bij Commissarissen over de Gazfabriek, door de aftreding hunner mede Commissaris den Heer H. P. C. Stoffels.

Beide stukken nederleggen in de Leeskamer.

7°. De rekening van Commissarissen over de stedelijke Gazfabriek over het jaar 1852.

In handen der Commissie van Finantie ten fine van berigt en raad.

8°. Een adres van A. Vink om continuatie van huur van het land buiten de Morschpoort.

In handen van de Commissie van Fabricage ten fine van berigt en raad.

De Burgemeester doet voorlezen het Koninklijk besluit van den 12 dezer maand N°. 53, waarbij magtiging wordt verleend tot het doen overschrijven van zekere op de Grootboeken der Nederlandsche Schuld ingeschreven kapitalen ten name van: *Leyden (Mren Regenten van de Huiszitten- en Diaconie-Armen binnen)* en *Leyden (Mren Regenten van de Huiszitten- en Diaconie-Armen binnen) ten behoeve van het Cathrijn Maartensdochters hof.*

Op: *Leyden (Diakenen der Nederduitsche Hervormde gemeente te) voor de Huiszitten- en Diaconie-Armen aldaar*, en die *Leyden (Diakenen der Nederduitsch Hervormde gemeente te) ten behoeve van het Cathrijn Maartensdochters hof aldaar.*

En is hierop door den Burgemeester te kennen gegeven, dat door de Commissie ter uitvoering der Raadsbesluiten van den 16 November 1852 eene gesloten vergadering was verlangd; hieromtrent geene bedenkingen gemaakt wordende, is de vergadering met geslotene deuren voortgezet.

De Vergadering met opene deuren hervat zijnde, stelt de Burgemeester aan de orde van den dag:

1°. De voordragt der Commissie in zake het Huiszittenhuis.

En wordt na deliberatie met 17 stemmen, hebbende de leden Leembruggen en Luzac zich buiten stemming gehouden, besloten de volgende acte van verklaring vast te stellen, en Burgemeester en Wethouders tot de teekening van deze te magtigen.

Verklaring betreffende de wijziging van de tot hiertoe bestaan hebbende gemeenschappelijk tusschen het Gemeentebestuur en den Kerkeraadgevoerde administratie van de Huiszitten- en Diaconie-Armen der Ned. Hervormde Gemeente.

Wij ondergeteekenden, ..., Burgemeester en Wethouders, namens den Gemeenteraad van Leyden, ter eerste, en ...., Predikanten bij de Nederduitsche Hervormde Gemeente te Leyden, de eerste als Praeses, de tweede als Scriba van den Algemeenen Kerkeraad dier Gemeente en namens denzelven, ter tweede:

Gelet: 1°. Op het beheer van de Huiszitten- en Diaconie-Armen der Nederduitsche Hervormde Gemeente aldaar, bij onderling bewilligen van die van den Gerechte en van den Kerkeraad dier Gemeente in 1582 tot stand gebragt;

2°. Op den oorsprong van het Minnehuis en van de Armbakkerij, alsmede op het verband dier inrigtingen met de administratie der voorz. armen.

Verklaren beiderzijds te bewilligen in het wijzigen van de sedert 1582 bestaan hebbende administratie van de Huiszitten- en Diaconie-Armen der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier, zoodat zij onverdeeld, van de zijde van het Gemeentebestuur, worde overgelaten, en van de zijde van den Algemeenen Kerkeraad worde opgedragen, aan Diakenen der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier, en wel in dier voege en onder zoodanige bepalingen, als vervat zijn in het Besluit van den Gemeenteraad dd. 16 November 1852 N°. I. — alsmede, dat in het beheer over het Minnehuis en in dat der Armbakkerij die wijzigingen worden gebragt, als vervat zijn in de bepalingen begrepen in de Besluiten van den Gemeenteraad van voorz. dagteekening N°. II en III, welke drie Besluiten, benevens dat van den Algemeenen Kerkeraad dd. 29 November 1852, houdende aanneming derzelven, voor gelijkluidende geauthentiseerde afschriften sub A, B, C, D. hier worden aangehecht en als ingevoegd beschouwd, en naar welke wordt verwezen:

En verklaren wij ondergeteekenden ter eerste en ter tweede, voorts, met wederzijdsche bewilliging;

1°. Dat het bij art. 6 van het Raadsbesluit N°. I bepaalde, omtrent de daarin vermelde terugvordering, aldus verstaan wordt, dat de bedoelde vordering blijft uitgesteld zoo lang aan de daarbij gestelde voorwaarde wordt voldaan, en dan daarbij voor de nieuw opgetreden administratie, casu quo, het regt van tegenspraak ongeschonden bewaard blijft.

2°. Met betrekking tot het bepaalde in art. 5 van datzelfde Raadsbesluit, dat de afbetaling van de schuld, die zal blijken te bestaan aan de Armbakkerij, verstaan wordt te moeten aanvangen op het tijdstip, en geregeld te moeten worden in zoodanige termijnen, als nader in het belang der beide administratiën tusschen dezelve zal worden overeengekomen.

Eindelijk verklaren de ondergeteekenden ter eerste en ter tweede, in naam en ten behoeve als boven, zich ieder voor zoo veel hen aangaat, verbonden te achten tot de getrouwe uitvoering en stipte naleving van alle de bovengenoemde en bedoelde bepalingen.

En zijn hiervan gemaakt twee eensluidende, en geteekend te Leyden den .... 1853.

2°. Het adres van den 1sten Commissaris van Politie W. Kemna Jr. om verhooging van tractement.

De deliberatien hierover geopend zijnde worden door de leden van Outeren en van der Boon Mesch amendementen voorgesteld, op de ontwerp deliberatie zoo als die betrekkelijk dit onderwerp door Burgemeester en Wethouders is voorgesteld, en wel door eerstgenoemden om de considerans in dier voege te wijzigen, dat in plaats van de woorden: »Dat uit aanmerking daarvan de belooning van den 1sten Commissaris van Politie *meer dan* voldoende is, en in *ruime* verhouding tot zijne werkzaamheden enz." worde gelezen: »Dat uit aanmerking daarvan de belooning van den 1sten Commissaris van Politie *als zoodanig* voldoende is, en in verhouding enz." — en iets verder achter de woorden »zoo hiervoor eenige belooning mogt worden toegekend" te voegen: »*hetgeen de Raad zou meenen dat niet onbillijk te achten zou zijn deze.*"

En door het lid van der Boon Mesch om de conclusie van het concept aldus te wijzigen, dat in plaats van: »Heeft na deliberatie goedgevonden, Zijne Majesteit bovenstaande consideratiën eerbiedig mede te deelen, waaruit volgt *dat gemeld adres voor geen gunstige beschikking vatbaar zou zijn,"* zal worden gesteld: »Heeft na deliberatie goedgevonden, Zijne Majesteit bovenstaande consideratiën eerbiedig mede te deelen, waaruit volgt *dat het verzoek zoo als het nu door den adressant gedaan en geformuleerd is, voor geene gunstige beschikking vatbaar zou zijn.*"

Waarop deze amendementen respectivelijk in stemming gebragt zijnde, de vergadering zich met de daarbij voorgestelde wijzigingen van het lid van Outeren met algemeene en van het lid van der Boon Mesch met 18 tegen 1 stemmen, zijnde die van het lid Lisman, heeft vereenigd, waarna het geheele ontwerp aldus gewijzigd in rondvraag gebragt met algemeene stemmen is aangenomen, dus luidende:

De Raad der Gemeente Leyden.

Gedelibereerd hebbende over het adres van W. Kemna Jr., 1sten Commissaris van Politie alhier: daarbij aan Zijne Majesteit verzoekende verhooging zijner jaarwedde als zoodanig thans *f* 1100, op grond dat door hem wordt waargenomen de functie van het Openbaar Ministerie bij het kantongeregt, welk adres, om daarop te worden gehoord, in zijne handen is gesteld.

In aanmerking nemende dat, (zoo hier al sprake kan zijn van eene regeling van bezoldiging van eenen Commissaris van Politie ingevolge art. 191 der Gemeentewet, hetgeen de Raad moet ontkennen, daar deze bij de benoeming van W. Kemna Jr. tot 1sten Commissaris van Politie door den Koning (*is geregeld*,) hier ter stede, tot den jare 1828, de Politie door slechts *twee* Commissarissen van Politie naar behooren is waargenomen; doch welk personeel sedert, tot groot bezwaar van de Stedelijke Kas, met eenen *derde* is vermeerderd, onder den titel van Directeur en later onder dien van Hoofd-Commissaris, (omtrent de bepaling van wiens jaarwedde zonder dat de Raad hierover is gehoord, deze reeds bij adres aan den Koning heeft gewend, waarvan de beschikking van Hoogstdenzelve met vertrouwen nog wordt te gemoet gezien;) terwijl alleen en bij uitsluiting de nachtdienst aan den jongsten is opgedragen, waardoor de beide anderen, welke dan ook hunne werkzaamheden mogen zijn, zeker van de onaangenaamste en meest bezwarende zijn ontheven.

Dat uit aanmerking daarvan, de belooning aan den 1sten Commissaris van Politie, als zoodanig voldoende is en in ruime verhouding tot zijne werkzaamheden; dat de waarneming van de functien van het publiek Ministerie bij het kantongeregt, als in het algemeen belang, zoo hiervoor eenige belooning mogt worden toegekend, hetgeen de Raad zou meenen dat niet onbillijk te achten zoude zijn, deze niet ten laste der Gemeentebesturen moet worden gebragt, gelijk zulks zoo hier als elders tot hiertoe heeft plaats gehad; maar steeds door 's Rijks schatkist moest worden gedragen.

Dat zoo deze beschouwing, hoe gegrond ook, niet mogt worden gedeeld, zoodanige toelage nimmer kan verleend worden bij wijze van verhooging van het tractement van den Commissaris van Politie, welke met de waarneming van die functie is belast, daar hierdoor op eene wettelijke bevoegdheid inbreuk zoude worden gemaakt.

Dat toch in de eerste plaats de Burgemeester geroepen is om die functie waar te nemen, en zich daarmede volgens de wet kan belasten, waarin hij, door de bij adres aangevoerde gronden tot motief voor eene verhooging van eene bepaalde bezoldiging des eersten Commissaris aan te nemen, zoude worden belemmerd.

Dat aan den Burgemeester daarenboven, indien hij zelf die functiën niet verlangt waar te nemen, de bevoegdheid is verbleven, om vrijelijk aan dien der Commissarissen van Politie de functiën van het Publiek Ministerie op te dragen, aan wien hij vermeent zulks te moeten en te kunnen overlaten, met vrijlating om daarin die veranderingen te brengen, die hij hetzij periodiek, hetzij op onbepaalde tijden noodig en nuttig mogt vinden.

Heeft na deliberatie goedgevonden Zijne Majesteit bovenstaande consideratiën eerbiedig mede te deelen, waaruit volgt dat het verzoek, zoo als het nu door den requestrant gedaan en geformuleerd is, voor geene gunstige beschikking vatbaar zou zijn.

3°. De benoeming van 2 leden en 2 plaatsvervangers voor het bureau van stemopneming bij de op handen zijnde verkiezing van leden voor de Provinciale Staten.

Nadat de HH. Bake, Leembruggen en Luzac waren aangewezen om met den Burgemeester het Bureau van Stemopneming uit te maken, zijn bij 19 stembilletten, overeenkomende met het getal aanwezige leden, uitgebragt op de HH. le Poole 6, Gevers 4, ten Sande en Lisman ieder 3, en Krantz, Stoffels en van der Boon Mesch ieder ééne stem; zoodat als eerste stemopnemer bij de aanstaande verkiezing voor de Prov. Staten is benoemd: de Heer S. J. le Poole.

Tot de stemming voor een tweeden stemopnemer overgaande, zijn uitgebragt op de HH. Gevers 6, Lisman en Ysselsteyn ieder 4, ten Sande 3 en Stoffels en van der Boon Mesch ieder één stemmen, zoodat als zoodanig is benoemd de Heer Mr. H. Gevers.

Alsnu tot de benoeming der plaatsvervangers overgaande, zijn bij de eerste stemming uitgebragt op de leden Lisman 10, Ysselsteyn 5, ten Sande 3 en Stoffels 1 stemmen, en bij de tweede stemming op de Heeren ten Sande 10, Ysselsteyn 8 en Stoffels 1 stemmen, zoodat hiertoe zijn gekozen: de HH. Mr. M. H. A. Lisman en M. G. ten Sande.

Al welke Heeren de op hen uitgebragte keuzen hebben aangenomen.

Door het lid Lezwijn wordt als motie van orde voorgesteld, niet met de behandeling voort te gaan der verordeningen aan de orde van den dag gesteld, maar hiertoe nader eene vergadering op den eenen of anderen avond in de volgende week te bepalen.

Hetgeen met algemeene stemmen aangenomen zijnde, wordt hiertoe door den Burgemeester bepaald Dingsdag avond te 7 ure.

Waarna de vergadering is gesloten.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.